

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2012. gada 27. septembrī *

Migrējošu darba ņēmēju sociālais nodrošinājums — Regula (EEK) Nr. 1408/71 — 13. un 14.c pants — Piemērojamie tiesību akti — Pašnodarbinātas personas — Sociālā nodrošinājuma shēma — Dalība — Persona, kura strādā algotu darbu vai nestrādā nekāda veida algotu darbu dalībvalstī — Pašnodarbinātas personas darbība citā dalībvalstī — Sabiedrības pilnvarotais pārstāvis — Uzturēšanās dalībvalstī, kurā neatrodas sabiedrības juridiskā adrese — Sabiedrības vadīšana no pastāvīgās dzīvesvietas valsts — Valsts tiesību norma, ar kuru tiek paredzēta neapstrīdama prezumpcija tam, ka persona ir veikusi profesionālo darbību kā pašnodarbināta persona dalībvalstī, kurā atrodas sabiedrības juridiskā adrese — Obligāta piederība šīs valsts pašnodarbināto personu sociālajam statusam

Lietā C-137/11

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Cour du travail de Bruxelles* (Beļģija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2011. gada 11. martā un kas Tiesā reģistrēts 2011. gada 21. martā, tiesvedībā

Partena ASBL

pret

Les Tartes de Chaumont-Gistoux SA.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], tiesneši K. Šimans [*K. Schiemann*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents), K. Toadere [*C. Toader*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*],

ģenerālvokāts J. Mazaks [*J. Mazák*],

sekretāre R. Šereša [*R. Şereş*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 22. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Partena ASBL* vārdā — *M. Lauwers*, advokāte,

— *Les Tartes de Chaumont-Gistoux SA* vārdā — *A. Moyaerts* un *É. Piret*, advokāti,

— Beļģijas valdības vārdā — *L. Van den Broeck* un *J.-C. Halleux*, pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā — *V. Kreuschitz* un *G. Rozet*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda — franču.

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2012. gada 26. jūnija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 13. un 14.c pantu Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulā (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā (OV L 149, 2. lpp.), ar grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes 1998. gada 29. jūnija Regulu (EK) Nr. 1606/98 (OV L 209, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Regula Nr. 1408/71”), un LESD 21. pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Partena ASBL* (turpmāk tekstā – “*Partena*”), pašnodarbināto personu sociālās apdrošināšanas kasi, un sabiedrību *Les Tartes de Chaumont-Gistoux SA* (turpmāk tekstā – “sabiedrība *Les Tartes de Chaumont-Gistoux*”) par summu, ko *Partena* no tās pieprasa kā sociālās iemaksas un to palielinājumu par laika posmu no 1999. gada pirmā ceturkšņa līdz 2007. gada ceturtajam ceturksnim.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Regulas Nr. 1408/71 preambulas astotajā līdz vienpadsmitajā apsvērumā ir norādīts:

“tā kā uz darbiniekiem un pašnodarbinātām personām, kas pārvietojas Kopienā, būtu jāattiecas tikai vienas vienīgas dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēmai, lai novērstu piemērojamo valstu tiesību aktu pārklāšanos un no tā izrietošos iespējamās sarežģījumus;

tā kā tādi gadījumi, kuros uz kādu personu vienlaikus attiektos divu dalībvalstu tiesību akti, izņēmuma veidā atkāpjoties no vispārējā noteikuma, būtu pēc iespējas jāierobežo gan skaita, gan apjoma ziņā;

tā kā nolūkā pēc iespējas efektīvi garantēt vienlīdzīgu attieksmi pret visiem darba ņēmējiem, kas strādā kādā dalībvalstī, ir lietderīgi noteikt, ka parasti ir piemērojami tās dalībvalsts tiesību akti, kurā attiecīgā persona strādā darbinieka vai pašnodarbinātas personas statusā;

konkrētās situācijās, kas pamato citu piemērojamības kritēriju lietošanu, ir iespējams atkāpties no šā vispārējā noteikuma.”

- 4 Regulas Nr. 1408/71 13. pantā ar nosaukumu “Vispārīgi noteikumi” ir paredzēts:

“1. Ievērojot 14.c un 14.f pantu, uz personām, kam piemēro šo regulu, attiecas tikai vienas dalībvalsts tiesību akti. Minētos tiesību aktus nosaka saskaņā ar šo sadaļu.

2. Ievērojot 14. līdz 17. pantu:

- a) persona, kas ir nodarbināta vienā dalībvalstī, ir pakļauta šīs valsts tiesību aktiem arī tad, ja tā dzīvo citā dalībvalstī vai ja citā dalībvalstī atrodas tā uzņēmuma vai indivīda juridiskā adrese vai uzņēmējdarbības vieta, kurš nodarbina šo personu;
- b) pašnodarbināta persona, kas strādā kādā dalībvalstī, ir pakļauta šīs valsts tiesību aktiem arī tad, ja viņa dzīvo citā dalībvalstī;

[..].”

- 5 Šīs pašas regulas 14.a panta ar nosaukumu “Īpaši noteikumi, ko piemēro pašnodarbinātām personām, izņemot jūrniekus” 2. punktā ir noteikts šādi:

“[Regulas] 13. panta 2. punkta b) apakšpunktu piemēro, ievērojot šādus izņēmumus un apstākļus:

[..]

2) persona, kas parasti strādā kā pašnodarbināta divās vai vairāk dalībvalstīs, ir pakļauta tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā šī persona dzīvo, ja daļu darba šī persona veic minētajā dalībvalstī. Ja persona nestrādā dalībvalstī, kurā tā dzīvo, tā ir pakļauta tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā veic galveno darbu. [..]”

- 6 Minētās regulas 14. c pantā ar nosaukumu “Īpaši noteikumi, ko piemēro personām, kuras vienlaikus ir nodarbinātas vienā dalībvalstī un strādā kā pašnodarbinātas citā dalībvalstī” ir paredzēts:

“Persona, kas vienlaikus ir nodarbināta vienā dalībvalstī un strādā kā pašnodarbinātā otrā dalībvalstī, ir pakļauta:

- a) ja vien b) apakšpunktā nav noteikts citādi – tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā šī persona ir iesaistīta algotā darbā, vai, ja viņa veic šādu darbu divās vai vairāk dalībvalstīs, tiem tiesību aktiem, kas noteikti [atkarībā no attiecīgā gadījuma – dalībvalstī, kurā atrodas uzņēmuma vai darba devēja juridiskā adrese vai uzņēmējdarbības vieta, dalībvalstī, kur atrodas uzņēmuma pastāvīgā pārstāvniecība vai filiāle, vai darba ņēmēja pastāvīgās uzturēšanās dalībvalstī];

- b) gadījumos, kas minēti VII pielikumā:

— tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā šī persona ir iesaistīta algotā darbā [..]

un

— tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā šī persona strādā kā pašnodarbinātā [..].”

- 7 Regulas Nr. 1408/71 VII pielikumā ir uzskaitīti 18 gadījumi, kad ir kumulatīvi jāpiemēro abu dalībvalstu tiesību akti, proti, situācijas, kad persona strādā kā pašnodarbinātais kādā no šī pielikumā attiecīgi uzskaitītajām 17 dalībvalstīm, no vienas puses, un strādā algotu darbu citā dalībvalstī, no otras puses.

- 8 Tās 1. punktā ir norādīts:

“Persona ir pašnodarbināta persona Beļģijā un strādā algotu darbu kādā citā dalībvalstī.”

Beļģijas tiesības

- 9 Beļģijas tiesībās piederību pašnodarbināto personu sociālajam statusam galvenokārt regulē Karaļa 1967. gada 27. jūlija Dekrēts Nr. 38 par pašnodarbināto personu sociālā statusa izveidi (1967. gada 29. jūlija *Moniteur belge*), kas tostarp tika grozīts ar Karaļa 1996. gada 18. novembra Dekrētu par finanšu un citiem noteikumiem attiecībā uz pašnodarbināto personu sociālo statusu, piemērojot 1996. gada 26. jūlija Likuma par sociālā nodrošinājuma modernizāciju un likumā noteikto pensiju sistēmu ilgtspējības nodrošināšanu VI sadaļu un 1996. gada 26. jūlija Likuma, kurā paredzēti budžeta nosacījumi Beļģijas dalībai Ekonomikas un monetārajā savienībā (1996. gada 12. decembra *Moniteur belge*; turpmāk tekstā – “Karaļa Dekrēts Nr. 38”), 3. pantu.

- 10 Karaļa Dekrēta Nr. 38 3. panta, kas ietverts I nodaļā ar nosaukumu “Piemērošanas joma”, 1. punktā ir noteikts:

“Šajā dekrētā par pašnodarbinātu personu tiek uzskatīta ikviena fiziska persona, kura Beļģijā veic profesionālu darbību, ar kuru to nesaista darba līgums vai civildienesta noteikumi.

Ja vien netiek pierādīts pretējais, tiek prezumēts, ka iepriekšējā daļā minētie dalības [sociālā nodrošinājuma sistēmā] nosacījumi ir piemērojami ikvienai personai, kura Beļģijā veic profesionālu darbību, kas var radīt ienākumus, kuri ir paredzēti [atsevišķās *Code des impôts sur les revenus 1992* [1992. gada Ienākumu nodokļa kodeksa] normās].

Šī punkta piemērošanas nolūkos tiek uzskatīts, ka profesionālā darbība tiek veikta, pamatojoties uz darba līgumu, ciktāl, piemērojot kādu no sociālā nodrošinājuma shēmām algotu darbinieku interesēs, tiek uzskatīts, ka attiecīgo personu šajā ziņā saista darba līgums.

[..] personas, kuras ir norādītas kā pilnvarotie pārstāvji kādā no sabiedrībām vai asociācijām, kuras maksā Beļģijas sabiedrību nodokli vai Beļģijas nerezidentu nodokli, neapstrīdami tiek uzskatītas par tādām, kuras Beļģijā veic profesionālu darbību kā pašnodarbinātas personas.”

- 11 Piemērojot šī paša Karaļa Dekrēta 15. panta 1. punkta trešo daļu, sabiedrības ir solidāri atbildīgas par savu pilnvaroto pārstāvju iemaksu veikšanu.
- 12 Ar 2004. gada 3. novembra spriedumu Nr. 176/2004 *Cour d'arbitrage* [Arbitrāžas tiesa], kas vēlāk kļuva par *Cour constitutionnelle* [Konstitucionālo tiesu], nolēma, ka Karaļa Dekrēta Nr. 38 3. panta 1. punkta ceturtā daļa ir pretrunā konstitūcijai tostarp attiecībā uz tādu sabiedrību, kurām ir jāmaksā Beļģijas sabiedrību nodoklis vai Beļģijas nerezidentu nodoklis, pilnvarotajiem pārstāvjiem, kuri nepārvalda attiecīgajā tiesību normā minēto sabiedrību no ārvalstīm. Šī tiesa nolēma – tā kā prezumpcija, ciktāl tā ir uzskatāma par neapstrīdamu, attiecībā uz šiem pilnvarotajiem pārstāvjiem ir vispārēja un absolūta, tā ir nesamērīga attiecībā pret šīm personām, jo tā liedz tiem pilnvarotajiem pārstāvjiem, kuri ir beiguši savu darbību, pierādīt šo faktu citādi, kā tikai, aizejot no darba un izbeidzot savas saistības, kas izriet no to piederības pašnodarbināto personu sociālajam statusam.
- 13 Turpretī tiesa neuzskatīja, ka Karaļa Dekrēta Nr. 38 3. panta 1. punkta ceturtā daļa būtu pretrunā konstitūcijai, ciktāl tā attiecas uz pilnvarotajiem pārstāvjiem, kuri sabiedrības, kuru juridiskā adrese ir Beļģijā, pārvalda no ārvalstīm. Tā uzskatīja, ka ieviestās prezumpcijas neapstrīdamība var tikt uzskatīta par nepieciešamu, lai nodrošinātu šādu pilnvaroto pārstāvju piederību pašnodarbināto personu sociālajam statusam, pamatojoties uz to, ka valsts iestādei attiecībā uz šīm personām nav tādas informācijas un pilnvaru, kādas tai ir attiecībā uz personām, kuras pārvalda šādas sabiedrības Beļģijā.
- 14 No šī *Cour d'arbitrage* sprieduma izriet, ka šobrīd Beļģijas tiesībās joprojām ir spēkā neapstrīdama prezumpcija attiecībā uz personām, kas sabiedrību, kuras juridiskā adrese ir Beļģijā, pārvalda no ārvalstīm, tādējādi neatkarīgi no tā, vai šāda darbība tiek faktiski veikta, šīm personām Beļģijā ir pašnodarbināto personu sociālais statuss.

Pamattiesvedība un prejudiciālie jautājumi

- 15 Sabiedrība *Les Tartes de Chaumont-Gistoux* tika izveidota 1993. gada 17. aprīlī.
- 16 Tā kā tās juridiskā adrese ir Beļģijā, šī sabiedrība ir pakļauta Beļģijas sabiedrību nodoklim.
- 17 1995. gada 12. oktobra kopsapulces laikā [tika konstatēts], ka *O. Rombouts* un *M. Van Acker* katram pieder puse no sabiedrības kapitāla. Viņu kā vadītāju pilnvaras tika atkārtoti apstiprinātas 2000. gada 7. jūnija un 2006. gada 7. jūnija kopsapulcēs.

- 18 *O. Rombouts* kopš 1999. gada beigām dzīvo Portugālē.
- 19 Tur viņš gan strādāja algotu darbu, gan saņēma bezdarbnieka pabalstu laikā no 2001. gada janvāra līdz 2005. gada jūlijam.
- 20 Iesniedzējtiesa norāda, ka *O. Rombouts* Portugālē no 2007. gada novembra strādāja kā pašnodarbināta persona, tomēr piebilst, ka sabiedrība *Les Tartes de Chaumont-Gistoux* uzskata, ka šāda veida darbs sākās 2005. gada novembrī.
- 21 2008. gada 28. maijā *Partena* nosūtīja *O. Rombouts* un sabiedrībai *Les Tartes de Chaumont-Gistoux* rīkojumu, pieprasot samaksāt summu EUR 125 696,50 apmērā, kas atbilst to iemaksu un ceturkšņa un gada iemaksu palielinājuma apmēram, ko *O. Rombouts* bija parādā par laiku no 1999. gada pirmā ceturkšņa līdz 2007. gada ceturtajam ceturksnim.
- 22 Ar 2008. gada 5. augusta prasību sabiedrība *Les Tartes de Chaumont-Gistoux* pārsūdzēja šo rīkojumu *Tribunal du travail de Nivelles* [Niveles Darba lietu tiesā].
- 23 Lemjot par šo prasību, *Tribunal du travail de Nivelles* ar 2009. gada 14. septembra spriedumu atzina to par pieņemamu un vēlāk ar 2009. gada 14. decembra spriedumu atzina to par pamatotu.
- 24 2010. gada 29. janvārī *Partena* iesniedza apelācijas sūdzību par šiem spriedumiem.
- 25 Tiesvedības laikā *Partena* precizēja, ka, ņemot vērā *O. Rombouts* darba ņēmēja statusu Portugālē kopš 2001. gada 1. janvāra, viņam Beļģijas pašnodarbināto personu sociālais statuss varēja būt tikai pakārtoti. Tādējādi *Partena* pieprasīto summu EUR 125 696,50 apmērā samazināja līdz pamatsummai EUR 68 317,61 apmērā, tai pieskaitot procentu maksājumu.
- 26 Savukārt sabiedrība *Les Tartes de Chaumont-Gistoux* apstrīd jebkādu *O. Rombouts* piederību Beļģijas pašnodarbināto personu sociālajam statusam. Tā norāda, ka Karaļa Dekrēta Nr. 38 3. panta 1. punkta ceturtā daļa, ciktāl ar to tiek piemēroti Beļģijas tiesību akti, ir pretrunā Savienības tiesībām un tostarp EKL 18. pantam.
- 27 Šādos apstākļos *Cour du travail de Bruxelles* [Briseles Darba tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Regulas Nr. 1408/71 13. un nākamo pantu piemērošanas mērķiem, precīzāk, tās 14.c panta piemērošanai, dalībvalsts, ievērojot tai atzītās pilnvaras paredzēt kritērijus dalībai tās ieviestā pašnodarbinātu personu sociālā nodrošinājuma sistēmā, “sabiedrības, kurai tiek piemēroti šīs valsts nodokļi, pārvaldi no ārvalstīm” var pielīdzināt darbības veikšanai tās teritorijā?
- 2) Vai [Karaļa Dekrēta Nr. 38 3.] panta [1. punkta ceturtā daļa] atbilst [...] Savienības tiesībām un it īpaši pārvietošanās un uzturēšanās brīvībai, kas ir garantēta [LESD] 21. pantā, ja tas liedz personai, kura dzīvo citā dalībvalstī un sabiedrību, kura pakļauta Beļģijas nodokļiem, pārvalda no ārvalstīm, apstrīdēt prezumpciju par viņa piederību Beļģijas pašnodarbināto personu sociālajam statusam, lai gan pilnvarotajam pārstāvim, kurš dzīvo Beļģijā un nepārvalda šādu sabiedrību no ārvalstīm, ir tiesības apstrīdēt šo prezumpciju un iesniegt pierādījumus, ka viņš nestrādā kā pašnodarbināta persona Karaļa Dekrēta Nr. 38 [3.] panta [1. punkta pirmās daļas] izpratnē?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

Par kompetenci

- 28 Beļģijas valdība uzskata, ka Tiesai nav kompetences atbildēt uz pirmo jautājumu, ciktāl tas nozīmētu, ka Tiesai būtu jāinterpretē Karaļa Dekrēta Nr. 38 3. panta 1. punkta ceturtdaļa vai jāpārbauda tā atbilstība Regulas Nr. 1408/71 14.c pantam.
- 29 Šajā saistībā pietiek konstatēt, ka šī pirmā jautājuma mērķis atbilstoši tā formulējumam ir interpretēt Savienības tiesību normas, šajā gadījumā Regulas Nr. 1408/71 13. un nākamos pantus, nevis interpretēt valsts tiesību normu vai izvērtēt tās atbilstību Savienības tiesībām.
- 30 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai (tostarp skat. 2011. gada 27. janvāra spriedumu lietā C-489/09 *Vandoorne*, Krājums, I-225. lpp., 25. punkts un tajā minētā judikatūra) Tiesa var sniegt valsts tiesai visus ar Savienības tiesībām saistītos interpretācijas elementus, kas tai ļautu pašai izvērtēt valsts tiesību normas atbilstību, pieņemot spriedumu lietā, kura tajā ir ierosināta.
- 31 Tādējādi Tiesa ir kompetenta izvērtēt pirmo jautājumu.

Par pieņemamību

- 32 Beļģijas valdība uzskata, ka pirmais jautājums nav pieņemams, pamatojoties uz to, ka Regulas Nr. 1408/71 14.c panta b) punkta interpretācijai nav nozīmes pamatlietas atrisināšanā.
- 33 Karaļa Dekrēta Nr. 38 3. panta 1. punkta ceturtdaļā paredzētā neapstrīdamā prezumpcija neesot jāpiemēro *O. Rombouts* piederībai Beļģijas pašnodarbināto personu sociālajam statusam.
- 34 Šīs prezumpcijas mērķis esot iekļaut tādus pilnvarotos pārstāvjus, kuri sabiedrības, kuru juridiskā adrese ir Beļģijā, pārvalda no ārvalstīm, nedeklarējot nekādus uzņēmuma vadītāja ienākumus šajā dalībvalstī un norādot, ka to pilnvaru veikšana netiek atalgota, lai izslēgtu nosacījuma par profesionālās darbības veikšanu, no kā ir atkarīga dalība, esamību.
- 35 Beļģijas valdība uzskata, ka, piemērojot gan 1992. gada Ienākumu nodokļu kodeksa 2. panta 1. punkta a) apakšpunktu, gan 227. panta 1. punktu un 228. panta 1. punktu, kā arī 16. pantu 1969. gada 16. jūlijā Briselē starp Beļģiju un Portugāli parakstītajā konvencijā, lai izvairītos no nodokļu dubultas uzlikšanas un atrisinātu dažus citus jautājumus attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokļiem (*Recueil des traités des Nations unies*, 787. sējums, 4. lpp.), kas grozīta ar 1995. gada 6. martā Briselē parakstīto papildu konvenciju (*Recueil des traités des Nations unies*, 2155. sējums, 76. lpp.), kas stājās spēkā 2001. gada 5. aprīlī, pamattiesvedībā izskatītajā laika posmā uz *O. Rombouts* attiecās Beļģijas nerezidentu nodoklis, ņemot vērā to, ka viņš, būdams sabiedrības vadītājs, darbojās kā tās pilnvarotais pārstāvis.
- 36 Beļģijas valdība piebilst, ka *O. Rombouts* nekad nav apstrīdējis šo dalību un ka sociālās iemaksas, kas ir pamatlietas priekšmets, tika aprēķinātas, pamatojoties uz nodokļu administrācijas atvilktajiem uzņēmuma vadītāja ienākumiem.
- 37 Tādējādi ne *O. Rombouts*, ne sabiedrība *Les Tartes de Chaumont-Gistoux*, lai apstrīdētu nosacījuma par profesionālās darbības veikšanu esamību, nevarot atsaukties uz to, ka pilnvaru īstenošana netiek atalgota.

- 38 Šajā saistībā pietiek konstatēt, ka Beļģijas valdība savos rakstveida apsvērumos izskaidroja, ka Karaļa Dekrēta Nr. 38 3. panta 1. punkta ceturtajā daļā paredzētā prezumpcija neapstrīdami paredz sabiedrību pilnvaroto pārstāvju piederību Beļģijas pašnodarbināto personu statusam, “pat” ja viņi šo pilnvaru ietvaros nav deklarējuši nekādus ienākumus.
- 39 Tas nozīmē, ka pati Beļģijas valdība uzskata, ka šī prezumpcija ir piemērojama arī tādiem sabiedrību pilnvarotajiem pārstāvjiem, kādi tiek aplūkoti pamatlietā, kuri Beļģijā ir aplikti ar nerezidentu nodokli sabiedrības pilnvaroto pārstāvju darbību dēļ.
- 40 Tādējādi pirmais jautājums nav uzskatāms par nebūtisku, jo tas attiecas uz Regulas Nr. 1408/71 14.c panta b) punktu.
- 41 Tādējādi tas ir pieņemams.

Par lietas būtību

- 42 Vispirms ir jānorāda, ka iesniedzējtiesa strīdu, kurš tai ir jāizskata, ierobežo ar situāciju, kas attiecas uz laika posmiem, kuros attiecīgais pilnvarotais pārstāvis pastāvīgi uzturējās Portugālē un tur strādāja algotu darbu vai arī nestrādāja vispār. Tā uzskata, ka šajos laika posmos, šķiet, Regula Nr. 1408/71 un tās VII pielikums, neizslēdz piederību Beļģijas pašnodarbināto personu sociālajam statusam. Tiesai tās vērtējums ir jāierobežo tikai ar šo vienīgo situāciju.
- 43 Šādā kontekstā ir jāuzskata, ka, uzdodot savu pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Savienības tiesības, īpaši Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punkta b) apakšpunkts un 14.c panta b) punkts, kā arī tās VII pielikums, nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, ar kuru, kā tas ir Karaļa Dekrēta Nr. 38 3. panta 1. punkta ceturtais daļas gadījumā, dalībvalstij tiek atļauts neapstrīdami uzskatīt, ka tās teritorijā tiek veikta sabiedrības, kas ir pakļauta šīs pirmās valsts nodokļiem, vadība no citas dalībvalsts.
- 44 Uzdodot šo jautājumu, iesniedzējtiesa tādējādi arī vaicā, cik lielā mērā dalībvalsts, lai paredzētu dalību savā pašnodarbināto personu sociālā nodrošinājuma shēmā, var noteikt attiecīgo darba ņēmēju nodarbinātības vietu.
- 45 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Regulas Nr. 1408/71 II nodaļas tiesību normas, kurās ir noteikti tiesību akti, kas ir piemērojami darba ņēmējiem, kuri pārvietojas Eiropas Savienībā, ir vērstas uz to, lai ieinteresētajām personām principā būtu piemērojama tikai vienas dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēma, kā rezultātā iespējams izvairīties no atbilstošo valsts tiesību aktu pārklāšanās un no tā izrietošajām nelabvēlīgajām sekām. Šis princips tostarp ir izteikts šīs regulas 13. panta 1. punktā (tostarp skat. 2012. gada 12. jūnija spriedumu apvienotajās lietās C-611/10 un C-612/10 *Hudzinski* un *Wawrzyniak*, 41. punkts).
- 46 Jāatgādina arī, ka Regulas Nr. 1408/71 normas ir jāinterpretē, ievērojot LESD 48. panta mērķi veicināt iespējami plašāku migrējošu darba ņēmēju pārvietošanās brīvību (skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Hudzinski* un *Wawrzyniak*, 53. punkts).
- 47 Regulas Nr. 1408/71 preambulas astotajā apsvērumā ir uzsvērts, ka uz attiecīgajiem darbiniekiem un pašnodarbinātām personām būtu jāattiecas tikai vienas vienīgas dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēmai. Šīs pašas regulas preambulas devītajā apsvērumā tiek piebilsts, ka tādi gadījumi, kuros uz kādu personu vienlaikus attiektos divu dalībvalstu tiesību akti, izņēmuma veidā atkāpjoties no vispārējā noteikuma, būtu pēc iespējas jāierobežo gan skaita, gan apjoma ziņā.

- 48 Saskaņā ar minētās regulas desmito apsvērumu piemērotākais kritērijs piemērojamā tiesiskā regulējuma noteikšanai parasti ir vieta, kur persona strādā darbinieka vai pašnodarbinātas personas statusā. Regulas Nr. 1408/71 preambulas vienpadsmitajā apsvērumā atkāpes no šī vispārējā noteikuma ir paredzētas tikai konkrētās situācijās, kas pamato citu piemērojamības kritēriju lietošanu.
- 49 Tādējādi no Regulas Nr. 1408/71 struktūras un sistēmas izriet, ka “vieta, kur persona strādā” darbinieka vai pašnodarbinātas personas statusā, ir galvenais kritērijs, nosakot vienu vienīgu piemērojamo tiesību aktu, un no šī kritērija var atkāpties tikai īpašās situācijās, izmantojot papildu piemērojamības kritērijus, piemēram, darba ņēmēja pastāvīgās dzīvesvietas valsti, valsti, kurā atrodas uzņēmuma, kurā viņš ir nodarbināts, juridiskā adrese vai kurā atrodas tā filiāle vai pastāvīgā pārstāvniecība, vai darba ņēmēja galvenās nodarbinātības vietu, kas ir paredzēti Regulas Nr. 1408/71 14. panta 2. un 3. punktā, 14.a panta 2. un 3. punktā, kā arī 14.c panta a) punktā.
- 50 Attiecībā uz jēdzieniem “darbinieks” un “pašnodarbinātais” Regulas Nr. 1408/71 13. un nākamā pantu izpratnē – tie norāda uz darbībām, kuras par tādām tiek uzskatītas tās dalībvalsts sociālā nodrošinājuma tiesiskā regulējuma mērķiem, kuras teritorijā tās tiek veiktas (tostarp skat. 1997. gada 30. janvāra spriedumus lietā C-340/94 *de Jaeck, Recueil*, I-461. lpp., 34. punkts, kā arī lietā C-221/95 *Hervein un Hervillier, Recueil*, I-609. lpp., 22. punkts).
- 51 Tādējādi šo jēdzienu saturs ir atkarīgs no to dalībvalstu tiesiskā regulējuma, kuru teritorijā persona strādā darbinieka vai pašnodarbinātas personas statusā.
- 52 Tādējādi, piemērojot Regulas Nr. 1408/71 13. un nākamās pantus, no darba ņēmēja profesionālās darbības veikšanas vietas noteikšanas, kas, kā izriet no šīs regulas preambulas desmitā apsvēruma, ir vispārīgā veidā atkarīga no piemērojamā tiesiskā regulējuma noteikšanas, ir atkarīgs tas, vai darbība tiek kvalificēta kā algota darbība vai kā pašnodarbinātā statuss.
- 53 Tomēr atšķirībā no jēdzieniem “darbinieks” un “pašnodarbinātais” ir jāuzskata, ka jēdziens “vieta, kur persona strādā” ir atkarīgs nevis no dalībvalstu tiesiskā regulējuma, bet no Savienības tiesībām un tādējādi no tai sniegtās Tiesas interpretācijas.
- 54 Ja šis jēdziens būtu atkarīgs arī no dalībvalstu tiesību aktiem, attiecīgās dalībvalstis varētu tā radītajam kritērijam piemērot pretrunīgas definīcijas vai interpretācijas un attiecīgajai personai vienai un tai pašai darbībai tiktu vienlaicīgi piemēroti vairāki tiesiskie regulējumi. Šāda kumulācija varētu radīt risku, ka attiecīgajai personai par vieniem un tiem pašiem ienākumiem būtu jāveic dubultas sociālās apdrošināšanas iemaksas, un tādējādi tiktu sodīts darba ņēmējs, kurš ir izmantojis savas Savienības tiesībās paredzētās tiesības uz brīvu pārvietošanos, kas tādējādi būtu acīmredzami pretrunā Regulas Nr. 1408/71 mērķiem.
- 55 Kā Tiesa jau ir nospriedusi attiecībā uz minētās regulas 14.d panta 2. punktu, ar to dalībvalstīm tiek uzlikts pienākums izturēties pret darba ņēmējiem, uz ko attiecas šīs pašas regulas 14.c panta b) punkts, bez diskriminācijas, salīdzinot ar darba ņēmējiem, kuri visas darbības veic vienā dalībvalstī (skat. 2006. gada 9. marta spriedumu lietā C-493/04 *Piatkowski*, Krājums, I-2369. lpp., 27. punkts).
- 56 Interpretējot jēdzienu “vieta, kur persona strādā” kā Savienības tiesību jēdzienu, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tādu jēdzienu nozīme un tvērums, kuriem Savienības tiesības nesniedz nekādu definīciju, ir jānoskaidro saskaņā ar to ierasto nozīmi ikdienas valodā, ņemot vērā kontekstu, kādā tie tiek lietoti, un tiesiskā regulējuma, kura daļu tie veido, sasniežamos mērķus (tostarp skat. 2005. gada 10. marta spriedumu lietā C-336/03 *easyCar*, Krājums, I-1947. lpp., 21. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 57 Šajā ziņā atbilstoši izmantoto jēdzienu primārajai izpratnei ir jāuzskata, ka ar jēdzienu “vieta, kur persona strādā” tiek apzīmēta vieta, kur attiecīgā persona konkrēti veic ar šo darbu saistītās darbības.

- 58 Neapstrīdami prezumējot, ka personas, kuras ir pilnvaroti pārstāvji kādā no sabiedrībām vai asociācijām, kuras maksā Beļģijas sabiedrību nodokli vai Beļģijas nerezidentu nodokli, tiek uzskatītas par tādām, kuras Beļģijā veic profesionālo darbību kā pašnodarbinātas personas, ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem tādējādi tiktu radīts risks, ka vieta, kur persona strādā, tiktu definēta veidā, kurš neatbilstu tam, kas izriet no šī sprieduma iepriekšējā punkta, un tādējādi būtu pretrunā Savienības tiesībām.
- 59 Lai gan ir taisnība, ka Savienības tiesības neskar dalībvalstu tiesības organizēt to sociālā nodrošinājuma sistēmas un ka, nepastāvot saskaņošanai Kopienas līmenī, katras attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir jānosaka nosacījumi, kas reglamentē tiesības vai pienākumus tikt apdrošinātam sociālās nodrošināšanas sistēmā, realizējot savu kompetenci, attiecīgajai dalībvalstij ir jāievēro Savienības tiesības (tostarp skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Piatkowski*, 32. un 33. punkts).
- 60 Protams, kā norāda Beļģijas valdība, pamatlietā aplūkotā prezumpcija var novērst krāpšanu sociālā nodrošinājuma jomā, kas izpaužas kā izvairīšanās no obligātās piederības pašnodarbināto personu sociālajam statusam, mākslīgi pārceļot Beļģijā dibinātu sabiedrību pilnvaroto pārstāvju darbību. Tomēr, piešķirot šai prezumpcijai neapstrīdamu raksturu, attiecīgais valsts tiesiskais regulējums pārsniedz to, kas ir minimāli nepieciešams, lai sasniegtu šo tiesisko mērķi apkarot krāpšanu, turklāt tas rada vispārēju šķērslī attiecīgo darba ņēmēju iespējai valsts tiesā pamatot, ka vieta, kur viņi strādā, patiešām ir citā dalībvalstī, kurā viņi veic ar šo darbu saistītas konkrētas darbības.
- 61 Tādējādi uz pirmo jautājumu jāatbild, ka Savienības tiesības, īpaši Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punkta b) apakšpunkts un 14.c panta b) punkts, kā arī tās VII pielikums, nepieļauj pamatlietā aplūkoto valsts tiesisko regulējumu, ciktāl ar to dalībvalstij tiek atļauts neapstrīdami uzskatīt, ka tās teritorijā tiek veikta sabiedrības, kas ir pakļauta šīs pirmās valsts nodokļiem, vadība no citas dalībvalsts.

Par otro jautājumu

- 62 Ņemot vērā atbildi uz pirmo jautājumu, otrais jautājums nav jāaplūko.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 63 Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

Savienības tiesības, īpaši Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulas (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, ar grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes 1998. gada 29. jūnija Regulu (EK) Nr. 1606/98, 13. panta 2. punkta b) apakšpunkts un 14.c panta b) punkts, kā arī tās VII pielikums, nepieļauj pamatlietā aplūkoto valsts tiesisko regulējumu, ciktāl ar to dalībvalstij tiek atļauts neapstrīdami uzskatīt, ka tās teritorijā tiek veikta sabiedrības, kas ir pakļauta šīs pirmās valsts nodokļiem, vadība no citas dalībvalsts.

[Paraksti]